

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів імені професора
А.К.Скороходька

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

и факультету ветеринарної медицини,
професор Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ
2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
гігієни тварин і харчових продуктів
імені професора А.К. Скороходька
Протокол № 13 від “30” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
В’ячеслав СОЛОМОН

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП_Ветеринарна гігієна,
санітарія, експертиза
Лариса ШЕВЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ВЕТЕРИНАРНА ПОЛІТИКА

спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія, експертиза»

освітня програма «Ветеринарна гігієна, санітарія, експертиза»

Факультет (ННІ) ветеринарної медицини

Розробники: к.біол.н., доц. М.А. Галабурда

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Ветеринарна політика

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>212 «Ветеринарна гігієна, санітарія, експертиза»</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна гігієна, санітарія, експертиза</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)		
Семестр		
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення принципів формування та реалізації державної політики в галузі ветеринарної медицини на місцевому, національному, регіональному та міжнародному рівнях через запровадження відповідних законодавчих, нормативно-правових актів та механізмів їх дії. Ветеринарна політика стосується таких питань регулювання діяльності фахівців ветеринарної медицини, як захист здоров'я тварин і населення шляхом інспектування та сертифікації, безпечності харчових продуктів, контроль захворювань тварин, благополуччя тварин і торгівлі тваринами та продуктами тваринного походження. Особлива увага приділяється організаційній структурі національного, європейського та міжнародного законодавства, зокрема, МЕБ та Комісії Codex Alimentarius.

Завдання підвищення рівня загальної підготовки фахівців, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем ветеринарної галузі з позиції загальнодержавних інтересів та інтересів гарантування національної безпеки, опанування теоретичних підходів до розробки та реалізації комплексу заходів щодо регулювання і підтримки діяльності лікарів ветеринарної медицини.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу

ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 8. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища

спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність аналізувати загальні принципи, які застосовують до харчових продуктів і кормів загалом (СК) та безпечності харчових продуктів і кормів зокрема, на національному рівні та на рівні Європейського співтовариства.

СК 8 Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.

СК 11 Здатність організовувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях.

СК 16. Здатність здійснювати контроль гігієнічних вимог діяльності потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва, об'єктів ветеринарної медицини тощо.

СК 17. Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством.

СК 21 Здатність працювати у правовому полі як у міжособистісних відносинах, так і за співпраці із представниками судових та правоохоронних органів під час інспекторської діяльності

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, а також розуміти необхідність постійного підвищення рівня професійної кваліфікації.

ПРН 7 Уміти планувати і здійснювати контроль та проводити моніторинг виробництва, здійснювати контроль зберігання, переробки та реалізації харчових продуктів і кормів, кормових добавок, преміксів, побічних продуктів, ветеринарних препаратів, засобів ветеринарної медицини та оцінювати їх безпечність і якість.

ПРН 8 Мати навички стандартного та розширеного державного контролю підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, здійснювати аналіз зв'язку між контролем безпечності харчових продуктів та здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження

ПРН 11 Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для здійснення державного (внутрішнього) ветеринарно-санітарного контролю на потужностях з виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду та апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів тощо, а також методами та методиками відбору, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного й біотехнологічного походження, правильного поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень).

ПРН 13. Володіти навичками та знаннями, необхідними для ведення ветеринарного обліку, оформлення звітної та іншої необхідної документації, уміти ідентифікувати та встановлювати відповідність харчових продуктів вимогам нормативно-правових актів та іншим відомостям, наведеним в інформації для споживача або у декларації виробника.

ПРН 20. Володіти правовим мисленням і культурним стилем правомірної поведінки у повсякденному житті як у міжособистісних відносинах, так за співпраці із представниками судових та правоохоронних органів під час інспекторської діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тиж ні	усь о г о	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Державні органи України, які впливають на формування та реалізацію політики у сфері ветеринарної медицини							
Тема 1. Поняття про предмет, суть та цілі ветеринарної політики, як елемента аграрної політики держави.	1		2		2		2
Тема 2. Державне управління та гарантії у сфері ветеринарної медицини. Центральні органи виконавчої влади: структура, правові засади діяльності, основні завдання, взаємодія з державними органами влади, стратегія розвитку.	1		2		2		4
Тема 3. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба): структура, функції, інструменти	3		2		2		4

Тема 4. Особливості законотворчого процесу в Україні в розрізі ветеринарного законодавства щодо захисту здоров'я тварин і населення, безпечності харчових продуктів, контролю захворювань тварин, благополуччя тварин і торгівлі тваринами та продуктами тваринного походження.	4		2		2		4
Тема 5. Завдання державної системи управління у сфері ветеринарної медицини. Епізоотичне благополуччя. Інструменти швидкого реагування.	5		2		2		4
Тема 6. Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України та місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії; Асоціація лікарів ветеринарної медицини: структура, функції, механізми впливу на формування ветеринарної політики	6-7		4		4		6
Разом за змістовим модулем 1			14		14		24
Змістовий модуль 2. Ветеринарна політика в міжнародній торгівлі							
Тема 1. Загальна характеристика спільної аграрної політики Європейського Союзу. Роль та місце ветеринарної політики.	8		2		2		4
Тема 2. ПРООН та цілі сталого розвитку. Роль ФАО ООН в формуванні ветеринарної політики. Міжнародні державні, міжурядові, неурядові (ГО) організації, які впливають на формування ветеринарної політики.	9-10		4		4		4
Тема 3. Організаційна структура європейського та міжнародного законодавства, зокрема, МЕБ та Комісії Codex Alimentarius.	11-12		2		4		6

Тема 4. Світова організація торгівлі. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС. Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів. Директорат державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів. Державне регулювання міжнародної торгівлі.	12-14		6		4		6
Тема 5. Законодавство України та законодавство ЄС про фахову освіту. Міжнародні рекомендації.	15		2		2		6
Разом за змістовим модулем 2			16		16		26
Усього годин			30		30		60

3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Робота із ресурсом http://www.ukrstat.gov.ua/ . Пошук статистичних даних та робота з ними.	2
2	Ведення ділової кореспонденції та складання ділових листів. Закон України Про доступ до публічної інформації, Закон України Про захист прав споживачів та підготовка запиту на доступ до публічної інформації.	2
3	Заповнення сертифікатів на експорт з України та імпорт на митну територію України живих тварин та продуктів тваринного походження.	2
4	Використання ресурсу https://zakon.rada.gov.ua/ для пошуку необхідних нормативно-правових актів.	2
5	Використання програм моніторингу та нагляду за інфекційними хворобами тварин.	2
6	Складання плану реагування на надзвичайні ситуації відповідно до інструкцій щодо боротьби з інфекційними хворобами тварин.	2
7	Використання ресурсу https://eur-lex.europa.eu/homepage.html для пошуку необхідних регламентів.	2

8	Система оповіщення про відклик харчових продуктів та ризику для громадського здоров'я Міністерства сільського господарства США.	2
9	Застосування підходів МЕБ та Codex Alimentarius до аналізу ризиків.	2
10	Використання ресурсу “Пульс Угоди” для моніторингу виконання Угоди про Асоціацію. (https://pulse.kmu.gov.ua/ua/direction/sanitarni-ta-fitosanitarni-zahody)	2
11	Аналіз структури угод про вільну торгівлю між Україною та іншими державами та їх особливостей. (https://issuu.com/nataliyamykolska/docs/broschure_free_trade_agreements)	2
12	Використання Системи управління санітарною та фітосанітарною інформацією (SPS IMS) для пошуку усіх повідомлених СФС заходів та технічних бар'єрів в торгівлі. (http://spsims.wto.org/)	2
13	Використання положень Кодексу МЕБ для визначення вимог щодо імпорту продуктів тваринного походження з різних країн (Кодекс наземних тварин, Розділ 5) (https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmfile=titre_1.5.htm)	2
14	Аналіз результатів аудитів, рекомендацій та вжитих заходів щодо торгівлі харчовими продуктами тваринного походження між Україною та країнами ЄС. (https://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm)	2
15	Порівняння та підготовка рекомендацій до змін навчальних планів відповідно до Рекомендацій МЕБ щодо основних компетенцій та ветеринарної освіти. (https://www.oie.int/app/uploads/2021/03/af-core-ang.pdf)	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аграрна політика України.	2
2	Державне управління та гарантії у сфері ветеринарної медицини. Центральні органи виконавчої влади: структура, правові засади діяльності, основні завдання, взаємодія з державними органами влади, стратегія розвитку	4
3	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба): структура, функції, інструменти.	4

4	Особливості законотворчого процесу в Україні в розрізі ветеринарного законодавства щодо захисту здоров'я тварин і населення, безпечності харчових продуктів, контролю захворювань тварин, благополуччя тварин і торгівлі тваринами та продуктами тваринного походження.	4
5	Завдання державної системи управління у сфері ветеринарної медицини. Епізоотичне благополуччя. Інструменти швидкого реагування.	4
6	Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Кабінеті Міністрів України та місцеві державні надзвичайні протиепізоотичні комісії: структура, основні завдання, функції.	6
7	Асоціація лікарів ветеринарної медицини: структура, функції, механізми впливу на формування ветеринарної політики.	4
8	Загальна характеристика спільної аграрної політики Європейського Союзу.	4
9	ПРООН та цілі сталого розвитку. Роль ФАО ООН в формуванні ветеринарної політики.	6
10	Міжнародні державні, міжурядові, неурядові (ГО) організації, які впливають на формування ветеринарної політики.	6
11	Організаційна структура європейського та міжнародного законодавства, зокрема, МЕБ та Комісії Codex Alimentarius.	4
12	Світова організація торгівлі. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС.	6
13	Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів. Директорат державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів.	2
14	Державне регулювання міжнародної торгівлі.	2
15	Законодавство України та законодавство ЄС про фахову освіту. Міжнародні рекомендації.	2

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт;

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1687>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Agricultural policy in disarray : наукове видання. Volume I / ed.: V. H. Smith, J. W. Glauber, B. K. Goodwin. - Washington : American enterprise institute, 2018. - 298 p.

2. Розвиток аграрної політики України в умовах Євроінтеграції: монографія / А. Д. Діброва [та ін.] ; За ред.: А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - К. : ТОВ "Інтердрук", 2014. - 568 с.

3. Аграрна політика: навчальний посібник / С. М. Кваша, А. Д. Діброва, О. В. Жемойда ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. - К. : Ліра-К, 2018. - 388 с.

4. Food Policy in the United States. An Introduction: наукове видання / P. Wilde. - Second Edition. - New York : Routledge, 2018. - 261 p.

1. Горжеєв В.І. Удосконалення законодавства - віхи розвитку ветеринарної медицини України. Ветеринарна медицина України. 2002. № 2. С. 5-8. 2. Достоевський П., Хоменко В. Етапи реформування та становлення державної ветеринарної медицини України. Ветеринарна медицина України. 2018. № 8. С. 8-11.

3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів»: від 2 вересня 2015 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF> (дата звернення 10.11.2021).

4. Ільченко А. Законодавче забезпечення служби ветеринарної медицини в контексті євроінтеграції України до міжнародних товариств. Ветеринарна медицина України. 2017. № 7. С. 3-5.

5. Сидорчук А.А. Ветеринария США. 2018. № 10.С. 497 - 498. 6. Коваленко Л.Р., Петуховский А.А. Организация ветеринарной службы в некоторых зарубежных странах.: Госсельхозиздат. 2015. С.142- 143 . 7. Дідок Ю. В. Реформування системи державних органів ветеринарної медицини в Україні: соціальний вимір. Вісник НАДУ. Державне Управління. 2018. №4. С.137-142.

8. Дідок Ю. В. Реформування системи забезпечення якості та безпечності продовольчої продукції в Україні: ризики та загрози. Державне будівництво.

2016. № 2. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/2/03.pdf>. (дата звернення 10.11.2021).

1. OIE Guidelines on veterinary legislation <https://www.woah.org/app/uploads/2009/11/a-guidelines-vet-20leg.pdf> 2. OIE (2019), *OIE Tool for the Evaluation of Performance of Veterinary Services, PVS Tool, Seventh Edition*, http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Support_to_OIE_Members/pdf/AF_PVSTool.pdf.

3. The WTO Agreements Series. Agreement establishing the WTO https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/agrmntseries1_wto_e.pdf 4. WTO Agreements Series https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_agree_series_e.htm 5. Risk Communication in Animal Disease Outbreaks and Emergencies. FAO; 2020. doi:10.4060/ca7561en

6. FAO. 2021. FAO's Strategic Framework 2022-31 [online]. Rome. www.fao.org/3/cb7099en/cb7099en.pdf

7. World Organisation for Animal Health. no date. Terrestrial Animal Health Code: Application of compartmentalisation. In: World Organisation for Animal Health [online]. Paris. www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahc/2018/en_chapitre_application_compartment.htm.

8. FAO. 2019. Characterizing livestock markets for real-time decision making: the Market Profiling Application [online]. Rome. [Cited 16 December 2021]. www.fao.org/3/ca6132en/CA6132EN.pdf

9. Economic Resilience and Trade. World Trade Organization; 2021. 10. Wolff C, Hamilton A, International Office of Epizootics. Ensuring safe trade in animals and animal products; 2020.

1. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/> 2. Міністерство аграрної політики та продовольства України <https://minagro.gov.ua/>

3. Міністерство економіки України <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> 4. Держпродспоживслужба <https://dpss.gov.ua/>

5. Верховна Рада України: Головна сторінка розділу “Законодавство України” <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

6. Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

7. Європейська Комісія https://ec.europa.eu/info/index_en

8. Законодавство ЄС <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

9. Програма розвитку ООН (ПРООН) <https://www.undp.org/>

10. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) <https://www.fao.org/home/en>

11. Система оповіщення про відклик харчових продуктів та ризики для громадського здоров'я Міністерства сільського господарства США <https://www.fsis.usda.gov/recalls>

12. Світова організація охорони здоров'я тварин (МЕБ)

<https://www.oie.int/en/home/>

13. Кодекс Аліментаріус <https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/ru/>

14. Світова організація торгівлі (СОТ) <https://www.wto.org/>

15. Угода про асоціацію між Україною та ЄС, моніторинг реалізації плану заходів з виконання Угоди: “Пульс Угоди”

<https://pulse.kmu.gov.ua/ua/direction/sanitarni-ta-fitosanitarni-zahody>

16. Система управління санітарною та фітосанітарною інформацією <https://epingalert.org/>

17. Кодекс здоров'я наземних тварин МЕБ. Розділ 5. Торговельні заходи, процедури імпорту/експорту та ветеринарна

сертифікація

https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/?id=169&L=1&htmlfile=titre_1.5.htm

18. Аудиторські звіти Європейської Комісії https://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

19. Рекомендацій МЕБ щодо основних компетенцій та ветеринарної освіти <https://www.oie.int/app/uploads/2021/03/af-core-ang.pdf>